

Główna prenumerata:

w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 16.20
Miesięczn. " 5.40
Za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przesa. pocztową:
Kwartalnie Mk. 21.50
Miesięczn. " 7.10

Kalendarzyk:

Czw. 29.XI Feliksa Wołczyńskiego
Piąt. 21.XI Ofiarow. N. M. P.
Sob. 22.XI Cecylii
Niedz. 23.XI Klemensa.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Czwartek, dnia 20 listopada 1919 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie **Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej** — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 85 fenigów, nekrologi mk. 1.25 za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia 15 fen** za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa** Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Składajcie ciepłą odzież dla żołnierza

Ratujcie bohaterów naszych, którzy marzną w okopach. Dokażcie czynem, że kochacie tych dzielnych obrońców ojczyzny i przynosić ciepłą odzież.

Zbiórka odzieży odbywać się będzie 22, 23, 24 i 25 listopada w **Intendenturze Towarzystwa Polskiego Czerwonego Krzyża, Piotrkowska 78 od godz 11 do 4.**

Łódzki Oddział Towarzystwa Polskiego Czerwonego Krzyża.

Rokowania w sprawie większości sejmowej znów bez rezultatu.

W związku z tym Rada ministrów ma zamiar zgłosić dymisję.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 19 listopada. Dzisiaj toczyły się rokowania prezydentów klubów sejmowych, aby utworzyć projektowaną większość. Jednakże znowu nie dały rezultatu.

Porozumienia nie można było osiągnąć z racji sprzecznych zapatrywań i stanowisk poszczególnych klubów w sprawie wspólnego programu.

Jutro ma się odbyć ostateczne posiedzenie przewodniczących danych grup, posłów: Skuligo, Witosa, Fichny i Hertza.

Jeżeli obrady jutrzejsze nie dadzą wyniku,

to sprawa utworzenia większości sejmowej można uważać za rozbitą.

W razie dojścia do porozumienia, zgrupowane w większości stronnictwa wydadzą wspólną odezwę, która będzie odczytana w Sejmie.

Warszawa, 19 listopada. Dziś rozszła się w kuluarach sejmowych alarmująca pogłoska, że gabinet ministrów nosi się z zamiarem podania do dymisji w razie, gdyby nie została utworzona większość sejmowa, a to z tej racji, iż uważa on dalszą pracę w tych warunkach za niemożliwą.

Mianowanie wojewodów.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 19 listopada. — Zostali już mianowani wojewodowie dla poszczególnych województw b. Królestwa, a mianowicie:
Województwo warszawskie — p. Sołtan.

Województwo łódzkie — p. A. Kamiński.
Województwo brzeskie — p. Bądziński.
Województwo kieleckie — p. Pękosiński.
Województwo lubelskie — p. Moskałewski.

Zator sejmowy.

Polska przeżywa nad wyraz ciężki, wymagający wielkiego napięcia, starań najusilniejszych wysiłków twórczych, okres przełomowy.

Powstaje państwo w warunkach niezwykłych, niebywałych, wyjątkowych. To co gdzieś wytworzała mrówcza praca całych pokoleń doręczających cegiełkę po cegiełce do ogólnego budowy, co przygotowywało się stopniowo rozwojowi, rozłożonemu na przeciąg stu lat, nas musi powstać błyskawicznie, odrazu, musi zostać wyłonione prawie natychmiast, pod wpływem zachwiania wielkiego, epokowego dzieła zwołania.

Historja położyła więc na barki teraźniejszego pokolenia naszego zadanie odpowiedzialne, ciężkie, lecz zadanie to tembardziej powinno być opanowane gorącą żądzą podjęcia mu, silną i zdecydowaną wolą niezaprzaszczenia wspaniałego cudu dziejowego, który w ręce narodu włożył złoty róż.

I dokonano dotychczas zaiste wielkich rzeczy. Imponujący czyn armii naszej, błyskawiczna organizacja państwowości, z dnia na dzień wskrzeszającej, opanowania wrogich zakusów, dążących do rozbitcia wewnętrznego kraju — to wszystko są przejawy niezwykłego wysiłku, poświęcenia i pracy. Polska powstała a przez rok swego istnienia dowiodła, że jest zdolna do życia, jeśli potrafiła opanować burzę, szalejącą naokoło.

Obecnie jednak, gdy przed narodem stanęły nowe zadania reorganizacji, udoskonalania, dopełniania tego, co siłą rzeczy musiało przy gorączkowości pierwszych miesięcy tworzenia się Polski być traktowane pobieżnie lub pozostawione na boku, objawiła się niespodziewana przeszkoda.

Na drogach, wiodących w przyszłość, powstał zator. Zator ten od kilku miesięcy wstrzymuje normalną pracę odbudowy, hamuje rozwój życia państwowego, utrudnia niesłychanie opanowanie wnikającej się coraz więcej wewnętrznej sytuacji.

Zatorem tym jest pracotwórcza impotencja Sejmu. Sejm od kilku miesięcy walczy sam

z sobą, kłębi się i dobiera w swych ugrupowaniach politycznych, debatuje, radzi i porozumiewa, lecz ostatecznie nie może dotychczas wyłonić z siebie tej upragnionej przez rząd i naród gwarancji owocnej, normalnej pracy, kładącej ostatecznie kres fatalnej i szkodliwej taktyce dorywczości klucza partyjnego — większości sejmowej.

Sejm, jako izba prawodawcza, jako właściwa obecnie głowa państwu, jako, wobec braku konstytucji, istotny dyktator kraju, dotychczas nie może się zdobyć na wypowiedzenie jakim jest, do czego dąży, jakiego pragnie rządu — jednym słowem tego wszystkiego, co dać może li tylko stała, programowa większość.

Bez tej większości szwankuje i szwankować musi cała machina państwowa. Rząd nie posiadając tej opoki, na której mógłby się oprzeć, uzależniony od kaprysów dorywczych a przygodnych połączeń się głosów, nie jest w stanie wytworzyć silnej władzy, konsekwentnie a logicznie dążącej do swego celu. Ta władza jest w zupełności zależna od Sejmu i musi być chwiejna z chwilą, gdy i sama izba prawodawcza waha się stale w swej strukturze wewnętrznej.

Ostatnio czynione są w Sejmie różne wysiłki, w celu powołania nareszcie większości. Sprawa ta ma się zadecydować w tych dniach. Naród z niecierpliwością oczekuje wyniku tych rokowań. Niecierpliwość ta jest zrozumiała. Sytuacja dotychczasowa trwać dłużej nie może. Naród obdarzył zaufaniem swych wybrańców i powołał ich przede wszystkim dla jaknajruchliwszej pracy w celu unormowania warunków życia politycznego i społecznego w Polsce. Tego domagał się i tego nadal domaga od pierwszej swej reprezentacji.

A celowość oraz skuteczność tej pracy jest wątpliwa bez stałej, zdecydowanej i wyraźnej politycznej większości sejmowej.

Ichtiosaurus.

Targowica.

Odczyt ks. Gogolewskiego. Jego poglądy na współczesną Polskę. Skarga na upadek moralności. Kolej i kolejarze. Biurokracja. Lekkożytność. Wolny handel. Co czynić potrzeba.

Straszny, ohydny duch Targowicy pokutuje i dziś w Polsce i staje się groźbą dla jej naturalnego a samodzielnego rozwoju.

W życie wdzierać się zaczynają zwolna korpucja i intrygi, zjawia się brak rozumu politycznego, zbrukane sumienia, egzaltowana, a raczej udawana miłość o czystości, a w rzeczywistości obłuda, nieszczerłość, często podłość, otępienie czasu, sygnum ludzi w odradzającej się Ojczyźnie.

Są wprawdzie liczne rzesze, które życie poświęcają dla niej, są masy ludzi, co całe swoje mienie oddaliby na jej rozkaz, byleby wiedzieli, że praca i poświęcenie ich nie pójdzie na marne.

Na tych motywach oparł swój odczyt k

Gogolewski, wyborny mówca i śmiały prelegent.

Nie schlebiał on w swoim odczycie, nie ukrywał wad społecznych, ale z odwagą je piętnował.

Najpierw żądał on rządu silnego.

„Na ten rząd musimy się zdobyć pod karą samobójstwa politycznego, bez względu na to czyje nadzieje zawieść, lub kogo utracić, wszędy słyszymy: „brak nam ludzi“.

Nie mamy ich zawiele, ale trudno w to uwierzyć, żeby brakło ich na obsadzenie naszych ministerjów. Cała bieda, że podobno kandydatom na urząd zagłada się wpięć w zęby, do jakiej partji należą. Ludzie wyższej miary są rwykłe bezpartyjni siedzą więc zapomniani, na ich miejsce rozsiadło się partyjne niedołęstwo.

Utarto się utyskiwanie, mówi ks. G., że przyjęliśmy wszystko, co było ujemnego w biurokracji austriackiej, rosyjskiej i pruskiej.

Głośno mówi się o tem, że skarb państwa dopłaca do kolei państwowych milion marek codziennie.

Mówią, że winien temu zmniejszony ruch towarowy i osobowy, nie wchodzimy w to, ale raz naczytać musimy, że dziś na kilometr kolei jest 21 urzędników. Kiedy powinno być czterech.

Kraj zmęczony aprowizacją, szuka zbawienia w wolnym handlu, być może się myli, ale jeżeli dziś jest bardzo źle, trzeba próbować innych dróg, aby poprawić sytuację.

Coraz ukaże się nowy minister — ale go

Sejm utraci. Nam spiesznie potrzeba chleba, a Sejmowi rozchodzi się o ministra i żądaj będzie trwała ta zabawa w utracanie, aż zima minie, a my daremnie na chleb czekać będziemy.

Żydzi łączą się telefonem z rządowymi drutami, a rząd to wszystko lekceważy, choć przecież wie, że jeżeli żyć chce rozmawiać z Krakowem i Lwowem, to nie poto, aby mu choździło o handel śledziami.

Dalej karci prelegent kupiectwo, rzemiosło, rolnictwo, zdzierające z mieszczan, paskarstwo i wszystkie te wady, które na jednym arkuszu nie dałyby się wymenić.

Patrząc na to wszystko, kończy autor, wyznosi się wrazenie przygnębiające, czuje się, jak gdyby kraj cały wisiał w powietrzu, mimo, że posiada wszystkie dane po temu, aby stać się jedną z pierwszych potęg Europy.

— Jakż na to ratunek?

Zaprowadzajmy uczciwość w codziennem życiu i nią się stale kierujmy we wszystkich czynnościach, mając dobro kraju ciągle przed oczyma, nie dotykajmy się brudnego interesu. Tylko uczciwa praca dla dobra Ojczyzny podjęta da nam moralne zadowolenie.

Mając honor i ręce czyste, piętnujmy ludzi za ich przewinienia bez względu, czy jest prywatną osobą, czy na urzędzie.

Niepodległą Polskę może uratować tylko wyteżona praca, owiana prawdziwą, cywilną od wagą jej obywateli.

ludności i stanowisko lekarzy rządowych nie zmieni niepopularnymi i utrudnia w wysoce imię epidemji.

Wobec tego ministerjum poleca wydanie rozporządzenia, aby władze administracyjne za sadncho nie ściągaly bezpośrednio od chorych i podejrzanych w szpitalach epidemicznych opłat lecz koszta odnośne przedstawiały zarządowi komunalnym do wyrównania.

— Z frontu.

Pozdrowienia łodziankom i łodzianom przysyła z 28 pułku łódzkiego: R. Kozielo, kapral, K. Kowalski, kapral, L. Raczyński, kapral, B. Solawski, st. żołn., A. Solwski, st. żołn., J. Bartniak, st. żołn., W. Szabela, L. Warchałowski, kpr., M. Przystalski, kpr., W. Werner.

— Od inwalidów.

Zarząd Związku inwalidów wojennych składa serdeczne „Bóg zapłać“ urzędnikom i pracownikom Elektrowni miejskiej za zebrane 450 zł na rzecz inwalidów wojennych. Jest to pierwszy czyn polaków i obywateli, którzy zrozumie niedolę inwalidów i idą im w pomoc. Mamy nadzieję, iż inne instytucje i fabryki pójdą za przykładem Elektrowni miejskiej.

— Nieprawne.

Komunikuj nam, że p. Alfred Waga, osnowacz zamieszkały przy ul. Głównej 49, I p. pracuje od sześciu tygodni w fabryce drowskiej przy ulicy Sienkiewicza № 61, gdzie pobiera 22 marki dziennie, jako osnowacz równocześnie korzysta z zapomóg dla bezrobotnych.

Posiada dwoje dzieci: chłopca 14-letniego i córkę 18-letnią, które potrafią zarabiać.

Zajęcie Kamieńca Podolskiego przez wojska polskie.

Warszawa, 19 listopada (PAT.) Komunikat Sztabu Generalnego Wojsk polskich.

Front litewsko-białoruski: Na odcinku północnym atak nieprzyjacielski pod Indryszą został odparty. Na południe od Połocka silna działalność bolszewickich patroli wywiadowczych.

Pod Leplem nieprzyjaciel ataków nie powoził.

Front wołyński: Działalność wywiadowcza w rejonie Jenilczyn-Seredy.

Front galicyjski: W celu uniknięcia rozlewu krwi i nieporządku w Kamieńcu Podolskim opuszczonym przez wojska atamana Peilury i jego rząd, naczelné dowództwo zarządziło na prośbę atamana Peilury **zajęcie Kamieńca Podolskiego, co zostało wykonane dnia 19 bm.** o godzinie 13 przez oddziały wysłane samochodami, za którymi nadeszła piechota. W mieście obecnie panuje spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego *Haller*, pułk.

Z Rady Miejskiej.

a) Wczoraj odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem radnego L. Korna.

Sprawę podwyższenia budżetu Rady Szkolnej Okręgowej oraz podwyższenia subydjum na kursy dla analfabetów do 35,000 mk. postanowiono odłożyć do chwili rozpatrywania budżetu.

Odrzucono wniosek, dotyczący wypłacenia 10,000 mk. dla do nu starców przy Chrześc. Tow. Dobroczynności.

Dr. Koziołkiewicz przedstawił wniosek Magistratu w sprawie pobierania przez Wydział Zdrowotności publicznej od chorych leczących się w szpitalach miejskich opłat w sumie 100 mk., za zużyte do operacji materiały opatrunkowe oraz używalność instrumentów chirurgicznych.

Radny Chwalbiński zgłasza do wniosku poprawkę, aby pobierać opłatę tylko od zamożnych, tj. nie mogących wykazać się świadectwem o stanie ubóstwa.

Wniosek z poprawką został przyjęty.

Inżynier Szeniold, kiedownik Wydziału budowlanego referował wnioski Magistratu dotyczące wywłaszczenia szeregu nieruchomości bądź to dla rozszerzenia ulic, bądź też pod budowę projektowanych szkół.

Większością głosów wniosek Magistratu został przyjęty.

KRONIKA.

— Zbiórka odzieży dla żołnierza.

W dniach 22, 23, 24 i 25 listopada odbędzie się ogólnokrajowa zbiórka odzieży dla polskiego żołnierza.

Sroga zima nadeszła przedwcześnie. Niech więc każdy pomyśli, jakie to zimno w okopach,

a on stać musi na straży ukochanej Ojczyzny.

Łodzianie nie zapomną o najlepszych synach naszej Ojczyzny, dokażą czynem, że kochają tych bohaterów. Większość z nas nie posiada dziś zbytecznych ubrań, ale obowiązkiem jednak jest podzielić się z żołnierzem ostatnią koszulą. Niema domu, niema rodziny, gdzie nie znalazłoby się coś z bielizny, czy też rękawice lub ciepła kamizela.

Składajcie wszystko w Intendenturze Towarzystwa Polskiego Czerwonego Krzyża ul. Piotrkowska 78 od godz. 11 do 4 w dniach 22, 23, 24 i 25 listopada.

— Uruchomienie tkalni.

a) Dziś w czwartek, uruchomiona zostaje część tkalni mechanicznej Tow. Akc. I. K. Poznańskiego, przy ul. Ogrodowej, przyczem na razie znajdzie zatrudnienie 100 tkaczów.

Ponieważ gotowej przędzy w wydziale przygotowawczym jest na 500 warsztatów, ze strony zarządu Towarzystwa czynione są usilne starania w państwowym Urzędzie zakupów, w celu otrzymania odpowiednich zańwień. Biorąc pod uwagę, iż w fabryce znajduje zatrudnienie najbiedniejsza ludność, zamieszkująca przedmieście Bałuty, należy przypuszczać, iż projektowane przez zarząd uruchomienie możliwie większej ilości warsztatów zostanie w najbliższych dniach przez państwowy Urząd zakupów uwzględnione.

W danej chwili we wszystkich oddziałach fabryki Tow. Akc. I. K. Poznańskiego pracuje 800 ludzi.

— Koszty leczenia w szpitalach epidemicznych.

a) Starosta m. Łodzi i powiatu łódzkiego otrzymali od Ministerjum Zdrowia Publicznego okólnik wyjaśniający, iż według sprawozdania okręgowego Urzędu Zdrowia, władze administracyjne ściągają koszta przymusowego leczenia w szpitalach epidemicznych bezpośrednio od stron interesowanych, co czyni akcję sanitarną wśród

Sprawy robotnicze.

— Zjazd delegatów robotników rolnych.

a) W dniu 30 b. m., o g. 10 rano w lok. Polskich Związków Zawodowych (Główna) odbędzie się zjazd delegatów robotników rolnych z całej Rzeczypospolitej Polskiej, w celu omówienia sprawy Centralizacji Związku, centralizacji kasy, zawarcia umów przez pracowników z właścicielami majątków ziemskich, cennika rzemieślników i służby folwarcznej, oraz projektu założenia organu związkowego.

— Robotnicy ziemni.

a) Wczoraj odbyło się zebranie robotników ziemnych, zatrudnionych przez magistrat. Omówiono sprawę wymówienia zajęć z powodów mrozów. Zebrani po dyskusji uznali za konieczne podjąć kroki, ażeby zapewnić robotnikom dalszą pracę w tych miejscach i przy tych robotach, jakie są obecnie możliwe, mianowicie przy kopaniu stawów w parku „Źródłiska“, przy regulacji placów miejskich itp. W tym celu zostanie na piątek zebranie, na którym ma być sprawa ta zdecydowana.

Komunikat.

— Wieczór śląski.

W niedzielę, w dniu 23 bm. w Sali Kasy Oficerskiej (Piotrkowska 243) Wyż. Szkoła dla Dzieci 50-a urządza „Wieczór Śląski“ rzecz Towarzystwa Opieki nad uchodźcami śląskimi.

Początek o godz. 4 i pół po południu. Sprawa ogrzana.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielnia 18).

Dziś odegraną będzie żywa i aktualna w swym doskonałym humorze satyra W. Perzyskiego „Lityka“. Sztuka zapewniła sobie drugotrwałe powodzenie.

W sobotę po poł. o godz. 4-ej po cenach niskich odegraną będzie pełna wdzięku i humoru komedia Al. Fredry „Słoby panienskie“.

Wieczór o godz. 7.30 arcydzielo satyry nowożytnej znakomitego ironisty angielskiego B. Shawa „Jor Barbara“. Reżyseruje J. Leśniewski.

W niedzielę po poł. o godz. 3-ej dla publiczności zamiejscowej Teatr gra wspaniałą sztukę historyczną J. A. Hertzta pt. „Książę Józef Poniatowski“ z p. r. wiczem w roli tytułowej.

Ententa nie chce oddać Galicji Wsch. Polsce bez zastrzeżeń.

Wrogie stanowisko Anglii szkodzi naszej sprawie.

Nauen, 19 listopada (PAT.) „Chicago Tribune” z dnia 15 bm. pisze:

W kołach konferencji pokojowej spodziewają się, że problem galicyjski będzie uregulowany przed upływem przyszłego tygodnia. Stany Zjednoczone, Francja, Włochy i Japonia skłonne są przyznać Galicję Wschodnią przeważnie Polsce, a Liga Narodów ustali, kiedy w tym obszarze ma się odbyć plebiscyt. Anglia jednak nie zgadza się na to, aby Galicja Wschodnia w całości i na zawsze pozostała przy Polsce i powołuje się na 14 punktów Wilsona,

wskazując na to, że ludność w Galicji Wschodniej składa się w połowie z ukraińców a polacy są w mniejszości. Lloyd Georges miał jako najdalej idącą koncesję dla Polski i zaproponować, aby Galicja Wschodnia przez 5 lat pozostała przy Polsce, a po którym to czasie miałyby się odbyć plebiscyt. Sądzą, że utrzyma się plan amerykański, wedle którego Polska obejmuje zarząd nad całą Galicją Wschodnią aż do czasu, gdy Liga Narodów ostatecznie ureguluje sprawę przynależności tego kraju.

Sojusz w obronie niepodległości.

Paryż, 19 listopada (PAT.) Z Kowna donoszą:

Przedstawiciele Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, Ukrainy i Białorusi zebrani w Dorpacie na konferencji, wypowiedzieli się za konwencją

wojskową i polityczną, mającą na celu niepodległość wymienionych państw. Przedstawiciele poszczególnych państw zakomunikują uchwałę swym rządóm.

Porażka socjalistów przy wyborach we Francji i Belgii.

Naród pragnie spokoju dla odbudowy zniszczonego kraju.

Paryż, 18 listopada (PAT.) Wybory do parlamentu francuskiego odbyły się w całej Francji w zupełnym porządku. Do godz. 2 po południu dnia wczorajszego znane były rezultaty wyborów w 273 okręgach. Wybrano 15 konserwatystów, 30 liberałów, 51 republikanów lewicowych, 25 radykałów, 44 radykalnych socjalistów, 13 republikańskich socjalistów, 18 socjalistów.

Ljon, 19 listopada (PAT.) Wybory niedzielne do izby francuskiej wykazały ogromny sukces polityki Clemenceau, którą w ten sposób aprobowała przeważna część kraju.

Ljon, 19 listopada (PAT.) Ostateczne wybory do izby deputowanych dały następujące wyniki: Wybrano 31 konserwatystów, 73 człon-

ków partii liberalnej, 120 postępowców, 117 republikanów, 52 radykałów, 71 radykalnych socjalistów, 34 republikańskich socjalistów, 6 dysydentów, 4 zjednoczonych socjalistów. Wobec tego konserwatyści utrzymali status quo. Partja liberalna zyskała 43 mandaty, postępowcy zyskali 73, lewicowi republikanie 34 mandaty, radykali stracili 6 mandatów, radykalni socjaliści stracili 76, socjaliści republikańscy 8, zjednoczeni socjaliści 42, socjaliści dysydenci utrzymali status quo.

W Belgii zwyciężyli żywiolowie umiarkowani.

Paryż, 19 listopada (PAT.) Wybory w Belgii zaznaczyły się zwycięstwem czynników umiarkowanych i zachowawczych.

LIKWIDACJA SOJUSZU DWÓCH IMPERJALIZMÓW.

Berlin, 19 listopada (PAT.) Komisja ententy dla krajów bałtyckich udała się wczoraj z Kowna do Tylży. Zachodni rząd rosyjski został rozwiązany. Potwierdza się wiadomość o oddaniu się Awałowa-Bermondta pod rozkazy generała Eberhardta. W armji Bermondta daje się zauważyć znaczne zamieszanie.

Nauen, 19 listopada (PAT.) Dzienniki berlińskie donoszą, że w związku ze zniesieniem rosyjskiego biura werbunkowego dokonano rewizji domowej w mieszkaniu byłego ministra rosyjskich kolei Borysa Butenka, którego aresztowano.

Toruń, 19 listopada (PAT.) Jako ostatnie z wojsk niemieckich w krajach bałtyckich, powrócił korpus Dibitza. Siły jego wynoszą około

20.000 ludzi. Prawdopodobnie zostanie on utrzymany w całości jako ochotniczy korpus pracy.

Paryż, 18 listopada (PAT.) Jak donoszą z Mitawy, Awałow-Bermond ustąpił ze swego stanowiska. Na jego miejsce mianowany został dowódcą rosyjskiej armji zachodniej jeden z wyższych oficerów rosyjskich.

Ustąpienie Judenicza.

Amsterdam, 19 listopada (PAT.) Z Helzingforsu donoszą, że Judenicz ustąpił ze stanowiska naczelnego wodza północno-zachodniej armji rosyjskiej. Główne dowództwo objął po nim Ledoner, który jest jednocześnie dowódcą armji estońskiej. Zarządzenie to ma na celu uniknięcie rozbrojenia wojsk Judenicza w razie wycofania się jego armji w granice Estonii.

Delegat rządu czeskiego w Warszawie pan Radzyski zawiadomił oficjalnie, że prasa polska zostanie dopuszczona na terytorjum księstwa Cieszyńskiego, pozostające pod okupacją czeską.

Naczelnik Państwa wydał odezwę do polskich wojsk syberyjskich, zasyłającą pozdrowienia z Ojczyzny i zapewniającą o dokonaniu wszelkich wysiłków, w celu przyspieszenia ich powrotu do kraju.

Grzeczne powitanie.

(Od wł. korespondenta).

Sosnowiec, 19 go listopada. — Powstańców wracających tu w tych dniach do domów na granicy w Mysłowicach przywitała policja temi słowy: „Ach ihr verfluchten polnischen Diebe,

da kommt ihr schon”. Na drugi dzień po przyjeździe, w urzędzie policyjnym lżono uchodźców, żądając przytem świadectw czystości w języku niemieckim a nie uznając polskich.

Amerykanie dla obrońców Lwowa.

Lwów, 19 listopada (wł.) W Ameryce zawiązał się komitet, który, da utrzymanie przez cały czas studjów pewnej liczbie młodocianych obrońców Lwowa, pozbawionych przynajmniej jednego z rodziców.

Handel wymienny z Niemcami

Berlin, 19 listopada. (wł.) „Tägl. Rundschau” donosi, że z Prus zachodnich otrzymują Niemcy 8 milionów centnarów kartofli za 3,000 krytych wagonów, 280 lokomotyw i większą ilość wagonów otwartych i cystern, które będą oddane Polsce tytułem pożyczki (?).

Konfiskata srebrnych rubli.

(Od własnego korespond.)

Katowice, 19 listopada. — Wachmistrz policji przyłapał w pociągu przybyłym z Mysłowic kilku przemytników, którzy wieźli z sobą 3 skrzynie zawierające ruble srebrne na sumę 400 tysięcy mk.

Ruble te zostały wywiezione z Polski.

Wojska amerykańskie.

Wiedeń, 19 listopada. (wł.) Z Wejmaru donoszą, że przejechały tamtędy pociągi koalicyjne, wiozące wojska amerykańskie przeznaczone dla obszarów objętych plebiscytem w Niemczech.

Wojska te wiozły ze sobą znaczne zapasy żywności.

Pod eskortą garnizonu.

Berlin, 18 listopada (PAT.) Celem umożliwienia feldmarszałkowi Hindenburgowi przyjazdu do gmachu parlamentu na posiedzenie parlamentarnej komisji śledczej, zaciągnęły oddziały obrony krajowej na ulicach, któremi miał przejeżdżać Hindenburg, silny kordon. Wszelkie próby przełamania kordonu były energicznie tłumione.

Szopka z Ledebourem.

Berlin, 19 listopada (PAT.) W poniedziałek po południu doszło przed gmachem parlamentu w Berlinie do zajścia, które dało powód do pogłosek o zamachu na Ledeboura. Gdy Ledebour wychodził z parlamentu, kilka osób zawołało: „Niech żyje Ledebour”. Pewien oficer i jakiś cywilny zawołał natomiast: „Precz z Ledebourem”. Tłum rzucił się na oponentów i poturbował ich ciężko. Nadbiegli żołnierze straży obywatelskiej stanęli po stronie tłumu. Nastąpiła ogólna bijatyka. Gdy Ledebour oraz oficer, który wywołał zajście, udali się do tramwaju, awantury powtórzyły się, ponieważ tłum sądził, że oficer chce wystąpić przeciw Ledebourowi. Straż policyjna przywróciła spokój, poczem Ledebour wyjaśnił, że oficera niesłusznie podejrzewano o złe zamiary.

Moskale jadą do Berlina.

Berlin, 18 listopada (PAT.) Wczoraj przybył tu via Paryż były ambasador rosyjski w Rzymie Botkin. Przybył on w specjalnej misji. Przed wojną Botkin był radcą legacyjnym w poselstwie rosyjskim w Berlinie.

Wybory we Włoszech.

Rzym, 18 listopada (PAT.) Podczas wczorajszych wyborów do Izby włoskiej na 500 miejsc poselskich postawiono ogółem 2086 kandydatów, w tem 460 socjalistów, 406 członków stronnictw katolickich. Liczba wyborców wynosiła 11 milionów, podczas gdy w roku 1913 stanęło do urn wyborczych 3 1/2 miliona obywateli. Wybory trwały od godz. 7 rano do godz. 7 wieczorem w niedzielę. Rezultaty ich będą ogłoszone w dniu dzisiejszym.

Wybory na Węgrzech.

Budapeszt, 15 listop. (PAT.) Węgierska rada ministrów postanowiła jednogłośnie, aby wybory do zgromadzenia narodowego węgierskiego na nieokupowanych terytorjach Węgier odbyły się 21 grudnia. Posiedzenie pierwsze zgromadzenia narodowego wyznaczono na 3-go stycznia.

Zagadnienia polityki polskiej.

Misje koalicyjne w Poznaniu, zaniepokojone pogłoskami o ściąganiu żelaznej dywizji niemieckiej do Bydgoszczy i Torunia postanowiły zbadać rzecz na miejscu i dzisiaj wyjadą samochodami do Bydgoszczy.

„Gazette de Lausanne” umieszcza następujący telegram Litewskiego Biura Prasowego z Kowna:

Rząd Litwy, na skutek interwencji delegatów angielskiego i francuskiego pod przewodnictwem amerykańskim, oświadczył gotowość uczestniczenia w konferencji polsko-litewskiej w celu uregulowania stosunków polsko-litewskich.

Małe narody przeciw zaborczości caratu.

Resja caratu i Rosja bolszewizmu są jednakowo groźna.

Hauen, 19 listopada (PAT.) „Petite Republique“ pisze: Antybolszewicka Finlandja odmówiła udzielenia pomocy Judeniczowi, podczas gdy antybolszewicka Ukraina widzi się zmuszona do bronięcia swej niezależności przeciw Denikinowi. Zarówno Finlandja jak i Ukraina ogłosiły motywy swego postępowania, które są

wyrazem woli tych krajów, a które streszczają się w tem, że narody te nie chcą nie wiedzieć ani o bolszewizmie, ani o caracie. Jeżeli koalicja zdobędzie się na to, aby rozkazać carystycznym generałom formalne uznanie Finlandji, Estonii, Łotwy, Ukrainy i Gruzji, natenczas sprawa rosyjska się wyjaśni.

Uchwały senatu amerykańskiego.

Waszyngton, 18 listopada. (PAT.) Dnia 16 z. m. senat amerykański zatwierdził następujące uchwały:

1) Stany Zjednoczone są zgodnie z doktryną Monroego państwem suwerennym. Doktryna Monroego nie podlega pod żadnym względem sądowi ligi narodów.

2) Rozporządzenia komisji restytucyjnej co do armji wejdą w życie po uprawnieniu ich przez kongres Stanów Zjednoczonych.

3) Kongres udziela pełnomocnictw zastępcom Stanów Zjednoczonych w lidze narodów na kongres międzynarodowy.

4) Stany Zjednoczone nie zgodzą się na podpisanie traktatu co do Szantungu.

5) Żądania, dotyczące dóbr, (majątków) pozostających tymczasowo pod zarządem nieprzyjaciół, Stany Zjednoczone załatwiają jedynie tylko swoim obywatelom.

6) Senat zgadza się z uchwałami dotyczącymi gospodarczego bojkotu i rozbrojenia.

Po przyjęciu przez senat powyższych uchwał wyznaczono następne posiedzenie na następny poniedziałek.

O samostanowienie.

Hauen, 19-go listopada (PAT.) W powiecie huczyńskim na G. Śląsku, który ma być przyłączony do państwa czeskiego bez plebiscytu, utworzył się związek niemiecko-morawski. Okolica ta jest zamieszkała przez t. zw. morawców. Związek chce jeszcze w ostatniej chwili zwrócić się z apelem do ententy o przyznanie prawa samostanowienia o sobie.

Balsza ewakuacja Omska.

Paryż, 19 listopada (PAT.) z Helsingforsu donoszą: Ewakuacja Omska trwa dalej. Rząd misje państw sprzymierzonych przeniosły się do Irkucka, zaś sztab generalny i zarządy wojskowe do miejscowości Tatarskaja położonej w 150 wiorst na wschód od Omska.

Otwarcie uniwersytetu Estońskiego.

(Od własnego koresp.)

Dorpat, 19 listopada. — Przystąpiono tu do organizacji uniwersytetu Estońskiego. Katedry obsadzone zostały przeważnie cudzoziemcami. Tylko młode estońskie siły mogły zająć tak wybitne stanowiska, bo starszych sił w Estonji nie było.

Estończycy nie mają jeszcze wielu katedr obsadzonych i dlatego prosili prof. Bonachewicza w Krakowie, aby wskazał na stanowiska wakuujące uczonych polskich. Z polakami bowiem bardzo sympatyzuje Estonia. Uroczyste otwarcie uniwersytetu wyznaczono na 1 grudnia. W ten sposób zostaje wskrzeszonym uniwersytet założony w 1632 roku przez króla szwedzkiego

Gustawa Adolfa, który później wychował znakomitszych ludzi w Polsce z ostatniej epoki, jak d-ra Baranowskiego, Ciałubińskiego, Dybowskiego i wielu innych.

Ztąd wielkie sympatje dla estończyków.

Jak Estonia urządziła się z komunistami.

(Od naszego korespondenta).

Rewel, 19 listopada. — Otrzymał napływ bolszewicki do Estonji chciał dokonać w niej takiego samego przewrotu, jak w Rosji.

Rząd estoński urządził wielki zjazd w Rewlu, na który stawili się i bolszewicy, aby rozpocząć swoją robotę.

Po wysłuchaniu mów wywrotowych, rząd estoński otoczył bolszewików kordonem wojska i pomimo protestów, a potem prób wysłał wszystkich do ich ojczyzny rosyjskiej.

Tak się Estonia wyzbyła wicherzycieli.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Podpisanie traktatu pokojowego z Bułgarią nastąpi w myśl uchwały Rady Najwyższej dnia 27 bm.

Ma się odbyć w pierwszym tygodniu stycznia międzynarodowy kongres finansistów celem uregulowania kwestji waluty. Kongres miał się pierwotnie odbyć w Londynie, obecnie postanowiono zwołać go do Szwajcarii.

Rada Najwyższa oświadczyła że traktat po-

W sobotę, dnia 22-go listopada r. b., jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. † p.

Józefa Kazimierza KUBIAKA

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża o godz. 9 1/2 rano, na które zaprasza życzliwych pamięci zmarłego

2908 1

Zona.

kojowy stanie się prawomocnym dnia 27 listopada.

Parlament bułgarski po burzliwych rozprawach zaprotestował przeciw traktatowi pokojowemu, pozostawiając rządowi wolną rękę. Pierwszy delegat Teodorow zrzekł się swego mandatu.

Z WARSZAWY.

Robotnicy warsztatów kolejowych postawili szereg żądań, m. i. 100% go dodatku do pobieranych płac, specjalnego dodatku do 13-ej pensji, zaprowiantowania w naturze i t. d. Oświadczyli oni, że dopóki żądania te nie będą spełnione uprawiać będą tak zw. strajk włoski, polegający na przychodzeniu do warsztatu, lecz nie pracowaniu.

W Warszawie zapanowała niesłychana drożyzna ostatnio.

Ceny artykułów pierwszej potrzeby skaczą w górę z dnia na dzień. Obecnie bochenek chleba kosztuje 20 mk., funt cukru 36 mk., funt soli 4 mk., pud drzewa 20 mk., pud węgla 20 mk.

Kursy państwowej centrali dewiz.

Warszawa, dnia 19 listopada 1919 r.

	Dewizy		Banknoty	
	Kupno	Sprzedż	Kupno	Sprzedż
Funty szterlingi	188	190	188	191
Dolary Stan. Zjedn.	44.75	45.25	44.75	45.50
Dolary Kanadyjskie	—	—	—	—
Franki francuskie	5.10	5.20	5.10	5.25
Franki szwajcarskie	8.65	8.75	8.65	8.80
Liry	4.00	4.10	3.95	4.15
Marki niemieckie	135	137	135	138
Marki drobne do 10 włącznie	—	—	100	—
Korony austriackie	—	50	—	50
Korony czeskie	92	94	—	—
Kurs przeliczeniowy na korony	56	—	—	—

Obwieszczenie.

Urząd Walki z Lichwą i Spekulacją zawiadamia, iż przewidziana w § 6 rozporządzenia o handlu mięsem z dn. 17 b. m. rejestracja wszystkich kupców handlujących mięsem odbędzie się w następujący sposób:

1) Rejestracja i wystawienie legitymacji cechowych rzeźników chrześcijan — przez Cech Rzeźniczy.

2) Rejestracja i wystawienie legitymacji rzeźników, należących do Związku Rzeźników Żydów — przez tenże związek.

3) Rejestracja i wystawienie legitymacji rzeźników, należących do Stowarzyszenia Żydowskich Rzeźników Hurtowników — przez wspomniane stowarzyszenie.

4) Pozostali rzeźnicy, nie należący do żadnej z tych 3-ch grup, lecz posiadający jak i koncesje, będą zarejestrowani i otrzymają legitymacje w Rzeźni Bałuckiej od p. KOPCZYŃSKIEGO lub w Rzeźni Miejskiej w Biurze Magistratu u p. LEWITINA.

Wspomniane instytucje przeprowadzą tę rejestrację do dnia 24 b. m. i przedstawią wykazy zarejestrowanych rzeźników dn. 25 b. m. w Wydziale Przemysłowo-Handlowym Urzędu Walki z Lichwą.

Legitymacje na zasadzie tych wykazów w Wydziale Przemysłowo-Handlowym będą ostemplowane i w dniu 27 b. m. wręczone wyżej wspomnianym instytucjom dla rozdania rzeźnikom.

2920 1

Nadeszły oryginalne ANGIELSKIE: STAL LANA i SREBRZYSTA DRUT STALOWY TYGLE GRAFITOWE

SZMERGEL w proszku i na płótnie
narzędzia różne, uchwyty do świrdrów,
dłutka rzeźbiarskie. 2915c2

Krzysztof Brun i Syn
w Warszawie, Plac Teatralny.

Kto chce

korzystnie sprzedać niepotrzebne w domu przedmioty lub zbywającą garderobę,

Kto chce

nabyć po taniej cenie garderobę, bieliznę i przedmioty domowe, niech się uda do

Sklepu Komisowego
A. STELZNER, Piotrkowska 160, róg Główna

Uwaga! Baczność!
Kuchenki ekonomiczne blaszane z piecykami

„LILIPUT“

przyjęte do patentu w Warszawie w dniu 24.X r. b.
 ogrzewają, gotują, smażą i pieką jednocześnie, z wielką oszczędnością drzewa opałowego, dochodzącą w zimie do 80%.
 Sprzedaż tymczasowo jedynie w sklepach towarów stalowych

E. BOESIG, Łódź, Ewangelicka 2

Tamte bezpłatne demonstracje takowych. 2738 2

Institucja Państwowa nabędzie

KASĘ OGNIOTRWAŁĄ

Średnich rozmiarów, używana, lecz w dobrym stanie. Oferty pod „P. Z. T.“ do „Rozwoju“.
 2917 3

2444 2

Zatwierdzone przez Urząd Lekarski d. 1.8.19 r. za Nr 23602 (2912.19)

Najlepsza farba do włosów

„JUVENOL“

barwi trwale i szybko siwe włosy na naturalne kolory blond, chatain, brun i czarny, nadając takowym cudny połysk i miękkość. Jako produkt roślinny jest bezwzględnie nieszkodliwym, a sposób użycia bardzo łatwy. Sprzedaż w lepszym skład. apt. i perfum.

Parfumerie d'Orient R. OSTROŃSKI i S-ka
 Warszawa, Warecka 9.

OBUWIE

!! Amerykańskie !!

w lepszym gatunku oraz towary bławatne, galanterję i kosmetykę poleca 2853 5

Dom Handlowo-Komisowy 90. Piotrkowska 90.

SZKOŁA KROJU I SZYCIA
 Dyplomowanej Uczennicy Paryskiej Akademii Kroja
Apolonji Kopytowskiej
 Łódź, Piotrkowska 154.
 Nauka kroju, szycia, pasowania i modelowania za opłatą od mk. 15 mies. Po skończonym kursie uczennice otrzymują świadectwa. Zapisy od 10-1. Sprzedaż fasonów papierowych. 2914-1

Gabinet Dentystyczny
Józefa Bohosiewicza
 b. asyst. Doc. Uniw. lwowsk. czynny od 9-1 i 3-7
 Łódź, Główna 7, III p. front.
 Zęby sztuczne w złocie i kauczuku oraz plombi i wszelkie zabiegi dentystyczne wykonywane są sumiennie po b. niskich cenach, metodą zagraniczną. 2892w2

Okazyjnie
 kompl. urządzenie mało używ. pralni mechanicznej magli parowej na 400 kg. sprawności wł. wielkiej za 35000.00 mk. DO ODDANIA. S. Samulski i Spł. fabryka maszyn, Pleszew/Poznań. 2916 3

PRACOWNIA
 kapeluszy damskich
 przyjmuje obstalunki jak również na mufki i kofnierze Pusta № 1. 2915-sn-3

Sienniki wiedeńskie
 z tkaniny papierowej imitujące oryginalne **MADESZLY.**
 Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 2834 3
M. Dobrzyński, Łódź, CEGIELNIANA 19 m. 12.

Okazyjnie do sprzedania elegancko
SANKI
 na 4 osoby z kocem dla kuczerki siedzenie na koźle. Wiadomość w Sokolnikach u zarządzającego pod Ozorkowem. 2905 2

Doniczki
 kwiatowe, używane, każdej wielkości skupuje **Stowarzyszenie Ogrodniczo-Handlowe Zieleni 43.** 2800 2

Gruntownie wyposażone 2847 3
LOKOMOBILE
 przewozowe i stałe aż do 50 koni siły, **MLOCARNIE** angielskie, **ELEWATORY** i **PRASY** do słomy polecają
S. Samulski i Spł.
 Fabr. maszyn Pleszew — Poznań.

Marki wojenne
 i zagraniczne tanio sprzedaje. Cenniki bezpłatnie wysyła
EUG. STEBLECKI
 handel marek zagranicznych, Lwów, Karmelicka 6. 2835-4

Kupuję stare zęby 100 marek
 daję za aparat starych zębów, la. Andrzeja № 7. Nadryczny. 2899 4

Dr. Feliks Skusiewicz
 ul. Andrzeja Nr. 11.
 Choroby skórne i weneryczne. Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Panie 11-12 rano, 19:0

TANIO
 Biały towar od Mk. 9.—
 Wsypy " " 9.—
 Flanela " " 11.—
 Paltowy towar " 38.—
 Boston granat. " 48.—
 Caigi od " 5.50
 Portjery
 Kapy
 i Obrusy płócienne i pluszowe polecają
Drukier i Chari
Piotrkowska 39
 druga brama, I piętro. 2687-7

Drobne ogłoszenia:
Kupno i Sprzedaż:
AAAAAAA. Kupuje Pianina karakulowe, dywany perskie, również zwyczajne. Ceny najwyższe Hotel „Victoria“ Piotrkowska 67, pokój № 7. 9801p.p-3

NA WYPŁATĘ
 towary damskie, męskie, dziecięce, obrusy i kapy oraz duży wybór materiałów angielskich na damskie
PALTA.
Ch. Markowicz i S-ka
 Piotrkowska 37, w podwórzu. 2829-3

A.A.A.A.A. Obrączki słuzone, gwarancja za złoto, duży wybór, różne fasony, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej sprzedaje Polski sklep zegarmistrzowski-jubilerski, Brzezinska 10, Jan Placek. 9134-3

A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kuśnierskie. 9324-21
A.A.A.A.A. Kupuję zakłady karakulowe, futra pianina, dywany perskie, również zwyczajne i lepsze meble używane. Ceny najwyższe. Hotel „Victoria“ Piotrkowska 67, pokój № 7. 9359-1

KLINICA LEKARZY SPECJALISTÓW
 Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

1-10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
1-10	choroby oczu	"	dr. Galiński
1-11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdziński
1-12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
1-12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
1-1	chor. wewnętrzne i dziecięce (płuc i serca)	"	dr. Osiecki
1-1	chor. chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikiewicz
1-2	chor. skórne i wener.	"	dr. Skusiewicz
1-3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Wittelstaedt
1-3	choroby oczu	codziennie	dr. Michalski
1-4	chor. wewnętrzne i dziecięce	prócz środy i soboty	dr. Jokiel

WAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt.
 2) Porada 5 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 2506 0

Wóznice z fartuchami na gumach w dobrym stanie zap. koła żelazne i jesionowy z fartuchami, prawie nowy, patentowane osie, **SPRZEDA**
 Piątek Bruss, przystanek kol. elektryczn. podjazd. linja Łódź-Konstantynów. 2826: 1

Główny Urząd Zaopatrywania Armii (G.U.Z.A.)

Wynajmujemy konkurs na dostawę mebli sosnowych, bejcowanych, woskowanych mianowicie na:
 a) stoły dwuszufladowe z zamkami cuhaltowymi wymiar biału 1070, 1.000 szt.
 b) stoły pięcioszufladowe z zamkami cuhaltowymi wymiar biału 1070, 500 szt.
 c) etażerki czteropółkowe wymiar 105 wys. 80 szer. 45 głęb. 500 szt.
 d) szafy dwudrzwiowe z 5-ma ruchomymi półkami, beki w ramach wymiar 200 wys. 120 szer. 50 głęb. 500 szt.
 e) taborety heblowane, niebejcowane, wym. biału 40x40 1.200 szt.
 f) krzesła gięte (t. zw. wiedeńskie) 300 szt. — fotele gięte wiedeńskie) 500 szt. — stoliki do maszyn do pisania 50x70x50 z szufl. 180 szt. — pulpity szkolne, blat lipowy 50x60, 100 szt. — zamykanie 250 szt.
 Wymiary powyższe podane są w centymetrach.
 Dostawa do dnia 30 stycznia 1920 r., pulpity szkolnych do grudnia 1919 r. Modele oglądać można codziennie prócz wtorków, piątków i świąt od 11 do 12-iej w Sekcji V Głównego Urzędu Zaopatrywania Armii, Przejazd 10, parter.
 Oferty na dostawę całości lub części składać tamże w kopertach zapieczętowanych z napisem „Oferta na dostawę mebli“ do firm warszawskich do dnia 15 lis opada, od zamiejscowych do dnia 25 listopada 1919 r. załączając wadium w wysokości 2 proc. ceny dostawy. 2870 1

A.A.A.A.A. Najtańsza szenowa wyprzedat resztek. Bostony, szewiety, korty, walury, drapy, sukna, na kożuski, poszewka i watalina. Czysta wełniana flanela w białym, bordowym, szarym i ponsowym kolorze na kapelusze „Berety”, jedwabie, etaminy, batysty, cajei, barchany na pościel wyspy, metkal, surówka na fartuski, lasting i atlas, zefiry, Koldry watowe i boikowe. O wiele taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnym. Kilińskiego 40 (Widzowska), fr., II p., m. 10. 9631-nwscp.17

A.A.A.A.A. Sklep komisowy. Daje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 9169-9

A.A.A.A.A. Sklep komisowy. Daje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 9169-9

A.A.A.A.A. Kupuję używana garderobę, futra, bieliznę, dywany, maszyny do szycia, kwity lombardowe, placę najwyższe ceny. Wólczańska 43, m. 6. 9075-7

Ala! Meble różne wyprzedam bardzo tanio. Łózka, materace, szaty, bielizniarkę, otomanę dużą drugą mniejszą, stół krzesła, leżankę, figury. Piotrkowska 261 m. 4. II piętro front. 9764-p.s.nw58

Al! Łózka, stół, szatę, otomanę krzesła sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4 oficyjna. 9755-4

A) Meble, łózka, materace, szaty, bielizniarkę, otomanę, kredens, stół, krzesła, lustro, zegar, biurko, stół biurowy, leżankę, komodę tanio sprzedam. Piotrkowska 223-3, I p., front. 9602-1

A by zaraz sprzedam łożko żelazne marek 250, komodę, zegar. Aleja Kościuszki 26-7. 9776-1

B uty filcowe i goniometr duży z busolą do sprzedania ul. Miłsza 35, stróż wskaże 9796-2

C ZCIONKI stare, zużyte kupuje administracja „Rozwoju”.

D om drewniany o 14 mieszkańcach sprzedam zaraz. Wiadomość: ul. Nowo-Drewnowska 12 m. 2. 9730-2

D rzewa i krzewy owocowe, ozdobne poleca Stoiński, Brzoźdowie. 8419-wcn2

D o sprzedania samie wyjazdowe wyscielane, także motor gazowy o sile czterech koni u gospodarza. Kątna 54. 9760-3

D om murowany puszczać w dzierzawę o 9-ciu mieszkańcach. Wiadomość przy ulicy Ciemnej 87 u gospodyni. 9777-1

D wie praczki potrzebne. Tramwajowa 15. 9780-1

F utro na niedzwiedziach sprzedam. Anny 19-16. 2770-1

K upię kilkanaście pudów żelaza średnicy od 7-10 milimetrów. Oferty w „Rozwoju” Żelazo. -r0

K upię pianino, dobrze zapłacone. Hotel „Victoria”, Piotrkowska 67, u szwajcara. 9558-1

K upię dom wartości od 40-60 tysięcy marek. Nawrot 21 m. 4, pośrednictwo wykluczone. 9751-2

K upujemy stare i nowe druty miedziane oraz materiały elektryczne. Ul. Średnia 74 m. 1. 9552-7

K upię dom w śródmieściu z wygodami od 250 tysięcy do 400 tysięcy marek. Oferty proszę nadsyłać do adm. Rozwoju pod „dom”. 9811-p.n3

K zeszeł dębowych używanych 6 sprzedam. Radwańska 6 m. 9. 926-2

K usie pianino, dobrze zapłacone. Hotel „Victoria”, Piotrkowska 67, u szwajcara. 9805-p.p3

K ożuch kryty (dublony), kolnierz szalowy (baranek krwmski) do sprzedania. Radwańska 69 m. 19. 9805-p.n5

L ombardowe kwity, garderobe, futra, dywany, bielizna, biżuterie, pianina, kasy i różne meble kupuje placę najwyższe ceny. Sienkiewicza 20 m. 16. 9375-1

M eble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 9169-9

P alto zimowe używane i bielizna tanio sprzedam. Zarzewska 60, od 5-8 po poł. Dowiedzieć się u stróża 9773-1

P ies przybłąkał się chart i jest do odebrania. Cegielniana 62 u gospodarza. -5

P ończochy, skarpetki po cenie fabrycznej w mieszkaniu prywatnym wyprzedaje. Tamże nadrabianie oraz wszelka reperacja pończoch. Piotrkowska 195 m. 5. 9634-wc1

S ienniki z mocnej tkaniny papierowej otrzymać można po 12 1/2 i 15 marek hurtowo i detalicznie. Łódź, Południowa 28 lewa strona. 9654-nwc2

S klep kolonialny w dobrym punkcie z powodu zmiany interesu sprzedam, ul. Kilińskiego 101. 9719-2

S klep do sprzedania zaraz z powodu słabego zdrowia ul. Kilińskiego 99, sklep. 9753-2

S klepowe urządzenie natychmiast do sprzedania. Wiadomość: Adler, Sienkiewicza 93. 9788-5

S klepowe urządzenie sprzedam Nowo-Cegielniana 37, Wiadomość u stróża. 9791-2

Sprzedam szatę oszkloną salepową i szylidy. Wiadomość: Piotrkowska 14, w dystrybucji. 9802-1

Sprzedam zaraz piwnicę w dobrym punkcie z powodu wyjazdu. Wiadomość Piotrkowska 108. Przeddzieki. 9723-2

Sprzedam warsztat ślusarski z wyrobioną klientelą. Piotrkowska 64, zastac od 5-7. 9736-1

Sprzedam kanapki, dębowe krzesła, stół, lodówkę oraz materace. Pańska 51, u tapicera. 9751-5

Sprzedam męskie palto zimowe i buty z cholewami i rozmaite inne rzeczy. Piotrkowska 45 m. 13. 9785-1

U rządzenie sklepowe i szafa oraz bielizniarka do sprzedania. Główna 16, dozorca wskaże. 9758-2

Futra męskie okazynie do sprzedania. Aleja I maja (Paśaż Szulca) 14, oficyjna, I wejście, I piętro, Gaszyński, od 12-3 pp. 9815-3

Różne:

A.A.A.A. W kantorze służby i bon Piotrkowska 92, otrzymają korzystne posady: bony, freblanki, gospodynie, kucharki, młodsze do wszystkiego ze świadectwami lub bez. 9377-5

A.A.A. Ważne dla Pań! Roboty bluzki Mk. 12.-
spódniczki „ 12.-
kostjumy „ 50.-
palta „ 50.-
Piotrkowska 154 m. 18. 9542-cl

A kuszerka Pipikowa, Łódź, ul. Piotrkowska 132 m. 14. Dla pań przyjezdnych swobodny lokal. 8925-cn2

A kuszerka Drzymalowa przyjmuje. Piotrkowska 223. 9635-25

C hłopiec do slusarni potrzebny zaraz ul. Łąkowa 22, także miech okrągły kowalski sprzedam. 9787-3

C hłopiec do praktyki potrzebny. Warsztat mechaniczny przy składzie maszyn. Piotrkowska 69 w podwórzu. 9316-1

F arma potrzebny do Warszawy skiego Ziemiankiego Towarzystwa Mleczarskiego Kościuszki 26. 9752-2

J dąc w poniedziałek wieczorem z ulicy Wólczańskiej przez Rozwadowska Nawrot do rezu Juliusza został zgubiony damski złoty zegarek pamiątkowy z czarną dewizką. Łaskawy znalazca zechce go oddać za dobrą nagrodą w wydziale ruchu na stacji kol. Łódź-Fabrycznej dla Ar. Obermayer. 9707-1

K oncesjonowana V-o kursowa szkola szermierki w Łodzi zapisy o godzinie 8,30 w kancelarii szkoły w hotelu „Klutas” Cegielniana 64. - 15 lub na lekcyjach Wschodnia 74. od 4-8 wieczór. 9715-1

LUONA

Dzisiaj przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Początek o godz. 3.15 po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk.

L adny i przyjemny pokój natychmiast lub od 1 grudnia do wynajęcia. Wiadomość w pralni chemicznej przy ul. Piotrkowskiej 185. 9772-1

P alacz potrzebny do kotłowni wodno-rurkowych. Pasta 21. 9747-1

P okój do wynajęcia Przejazd 14. Kolabińska. -1

P oszukuję kilku chłopców do slusarni Wodna 26. 9782-1

P okoju kawalerskiego umeblowanego poszukuję, z oddzielnym wejściem ze schodów. Oferty do administracji Rozwoju pod „J. M.” 9757-2

P okój umeblowany do wynajęcia, Sienkiewicza 4 w podwórzu, 4 piętro m. 14. 9731-2

P okój umeblowany tylko dla pań do wynajęcia ul. Pańska 66-3. 9793-2

P okój umeblowany z elektrycznym światłem i osobnym wejściem do wynajęcia. Lik. ul. Orla 12. 9804-1

P otrzebna podręczna do szycia zaraz Sienkiewicza 31 - 15, parter. 9793-1

P otrzebne szwaczki do szycia wojskowej bielizny. Długa 103. 9799-1

P otrzebna zdolna prasowaczka do sztywnej bielizny i krawiec do chemicznej parowej pralni i farbiarni sztucznej. L. Frydrych Podleśna 18. 9779-5

P otrzebna jest dziewczyna na przychudnię do sprzątania. Od 8-2 godz. ul. Sienkiewicza 109 Gajer. 9807-2

P otrzebna zdolna praczka do pralni, Wólczańska 91. 9814-3

P otrzebny czeladnik meblowy ul. Cymera 23, Baluty, Kowalewski. 985-5-5

P otrzebny jest korepetytor sumienny dla 2-ech wojskowych celem przysposobienia ich do klasy 7-ej. Oferty w Rozwoju pod „2-ch”. 9762-1

P rofesor gimnastyki zajmie się wychowaniem dzieci w domu mającym i inteligentnym w godzinach popołudniowych. Gimnastyka szwedzka, gry i zabawy ruchowe itp. Zgłoszenia: alica Zielona 1. 12 w kantorze. 9757-2

P otrzebny rzetelny stróż od zaraz. Wiadomość u T. Pałczyńskiego Nawrot 45 m. 7 między 8-10 rano. 9775-2

P otrzebni są inteligentni i energiczni współpracownicy do rozpowszechniania popularnych wydawnictw drogą kolportażu. Zgłoszenia pomiędzy 5-8 ul. Skwerowa 7 m. 1. 9721-2

P otrzebny korepetytor, lub uczeń VIII kl. dla przygotowania dwóch pamiątek do VI kl. Oferty w adm. „Rozwoju” pod „C. W.” 9723-2

P otrzebny ślusarz na budowlane roboty. Konstanythowska 74. 9734-1

P otrzebny zdolny czeladnik na roboty nożownicze. Południowa 6, Daberhut. 9743-2

P racjonowa kapeluszy damskich przyjmuje obywateli jak również na mulki i kolnierz. Pułska 1. 9732-5

P rzybłąkał się pies od polowania biały w brązowe łaty. Odebrać można: Nowe Chojny, Cegielnia Fiszera. 9731-1

P adogostkie T-wo Poż.-Osz. Zgierańska 64, przyjmuje nowych członków, wydaje pożyczki rublowe i markowe za poręczeniem lub pod zastaw, oraz przyjmuje wkłady na oszczędność w mark. i rub. 7529-nwc20

P utynowana sklepowa do mleczarni zaraz potrzebna. Wiadomość: Dzielna 5, mleczarnia Adelmówek. 986-2

S troiciel fortepianów, pracownik firmy Arnold Fibiger, Kalisz poleca się. Rozwadowska 6 m. 4. 9515-1

S ztuczna dłoń została zgubiona w okolicy Wodnego Rynku. Łaskawy znalazca zechce zwrócić takową za wynagrodzeniem: ul. Nawrot 64, u stróża. 9761-1

U dzielam lekcji i przygotawiam w zakresie 4 klas. Ceny bardzo niskie, Główna 9 m. 8 front. 9510-9

U meblowany pokój z kuchnią elektryczną, wejście z korytarza do wynajęcia. Plac Dąbrowskiego 3. Wiadomość u stróża. 9794-2

W yżlica rasy „Cetter” Irlandzkiej maści kasztanowej do sprzedania. Lipowa 15, między 4-5. 9756-2

Z dołny elektrotechnik poszukuje posady, również i slusarz. Łaskawe oferty w Rozwoju pod „Elektrotechnik”. 9789-2

Z dolna krawcowa szyje w prywatnych domach Kilińskiego 94. Zakład rymarski. 9795-2

Z aginął pies rasy wilczej, suka, młoda, z obrozą czerwoną na szyi, proszę odprowadzić za wynagrodzeniem, ul. św. Jerzego 3. B. Jędrzejczak. 9509-3

50 marek miesięcznie Doświadczony korepetytor przygotowuje w zakresie 4 klas szkół średnich w grupach i pojedynczo. Ul. Kilińskiego 51-7, w godz. 1-2 i 7-8, wieczorem. 9690-1

Zagubione dokumenty.

A rtus Peczkowski zagubił paszport tymczasowy wyd. w Łodzi oraz kartę powołania. 9746-2

B ronisława Cichacz zagubiła kartę węglową. Aleksandrowska Szosa 10. 9773-1

B olesławowi Baczyńskiemu skradziono paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 9769-3

D ötrich Józef zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 9716-2

G awrysiak Mateusz zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2732-1

G ajewski Franciszek zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9729-1

G rzelczyk Marcin zagubił legitymację węglową 7706J. 9775-1

J an Fricze Wilhelm zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 2712-2

J an Bolesław Koźmin zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 9771-1

K wańniewski Wincenty zagubił legitymację chlebową z kartkami na 5 osób. 9781-1

K wopczyński Henryk zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 9757-1

K rolak Stanisława zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 2741-1

K róć Rozalja zagubiła paszport austriacki wyd. z gm. Plescha. 2767-1

K rczmarek Władysław zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 9765-1

L ewandowski Józef zagubił kartę węglową. Krzywa 2. 9782-1

M ichał Kotkiewicz zagubił paszport tymczasowy wyd. gm. Bujny. 9785-1

M arja Łęcka zagubiła legitymację chlebową z kartkami 2 osoby. 9732-1

M intus Jadwiga zagubiła kartę węglową 1626. 2714-1

N iedbajec Edmund zagubił paszport rosyjski wydany w Łodzi. 9778-1

O lejniczak Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Olsztynie. 9737-1

P iotr Pawlak, Ogródowa 42 zagubił kartę węglową.

P ietruska Andrzej zagubił legitymację chlebową na 4 osoby. 9770-1

P iątkiewicz Stanisława zagubiła kartę węglową Szkoła. 9765-1

R zymska Anna zagubiła kartę węglową 63355. 980

S ochala Tomasz zagubił kartę węglową Al. Kościuski 9784-1

S tanisława Wesolowska zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 9774-1

S upet Walerja zagubiła kartę węglową. Zawadzka 17.

S kradziono z mieszkania paszport niemiecki, rosyjski i tent na imię Bolesława mona zam. przy ul. Pańskiej. 9742-1

S zifer Alma zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9778-1

S tańczak Walenty zagubił legitymację zapomogową z miteta dla bezrobotnych. 9771-1

T wardowna Anna zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 2711-1

W ieszczak Stefan zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 9771-1

W ładysław Wojciechowski zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi i dokument z tej państwowych. 9781-1

W ojtania Józef zagubił legitymację chlebową, przy kolei Łódź Kutno 113. 9791-1

W ojtania Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9769-3

W ojciech Rydza zagubił paszport niem. wydany w Łodzi. 9810-3

Z aginela karta węglowa 45355 na imię Antoniego Błażackiego Al. Kościuszki 26 m. 9759-1

Z dzarski Edward zagubił legitymację chlebową na 1 osobę. 9792-1

Z gubiono kartę węglową z imię Jana Kwiatkowskiego. 9786-1

Z aginela matrykula na imię Teodusza Maślanki, Andrzejka. 9812-1

Z ygmunt Kubiak zagubił paszport tymczasowy, wydany w Łodzi. 9781-1